

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 7ης Μαΐου 1991 *

Στην υπόθεση C-120/90,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Bundesfinanzhof προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Ludwig Post GmbH

και

Oberfinanzdirektion München,

η έκδοση προδικαστικής απόφασεως ως προς την ερμηνεία των δασμολογικών διακρίσεων 0404 10 11, « ορός γάλακτος, έστω και συμπυκνωμένος (...) χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών », και 0404 90 33, « προϊόντα που αποτελούνται από φυσικά συστατικά του γάλακτος (...) που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού, χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών, περιεκτικότητας κατά βάρος σε πρωτεΐνες που υπερβαίνει το 42 % και περιεκτικότητας κατά βάρος σε λιπαρές ουσίες που υπερβαίνει το 1,5 %, αλλά που δεν υπερβαίνει το 27 % », του κοινού δασμολογίου, όπως αυτό περιλαμβάνεται στο παράρτημα του κανονισμού (ΕΟΚ) 3174/88 της Επιτροπής, της 21ης Σεπτεμβρίου 1988, που τροποποιεί το παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο (ΕΕ L 298, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους Τ. F. Ο' Higgins, πρόεδρο τμήματος, G. F. Mancini, και F. A. Schockweiler, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Tesaurο
γραμματέας: D. Louterman, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η Ludwig Post GmbH, εκπροσωπούμενη από την Barbara Festge, δικηγόρο Αμβούργου,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Philippe Rouzoulet, υποδιευθυντή νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και την Hélène Duch ene, Γραμματέα των Εξωτερικών Υποθέσεων του ίδιου υπουργείου,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Jörn Sack, νομικό σύμβουλο,

έχοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Ludwig Post GmbH και της Επιτροπής κατά τη συνεδρίαση της 7ης Μαρτίου 1991,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά την ίδια συνεδρίαση,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με Διάταξη της 13ης Μαρτίου 1990, που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 26 Απριλίου 1990, το Bundesfinanzhof υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία των δασμολογικών διακρίσεων 0404 10 11, « ορός γάλακτος, έστω και συμπυκνωμένος (...) χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών », και 0404 90 33, « προϊόντα που αποτελούνται από φυσικά συστατικά του γάλακτος (...) που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού, χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών, περιεκτικότητας κατά βάρος σε πρωτεΐνες που υπερβαίνει το 42 % και περιεκτικότητας κατά βάρος σε λιπαρές ουσίες που υπερβαίνει το 1,5 %, αλλά που δεν υπερβαίνει το 27 % », του κοινού δασμολογίου, (στο εξής: ΚΔ), όπως αυτό περιλαμβάνεται στο παράρτημα του κανονισμού (ΕΟΚ) 3174/88 της Επιτροπής, της 21ης Σεπτεμβρίου 1988, που τροποποιεί το παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο (ΕΕ L 298, σ. 1).

- 2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της επιχειρήσεως Ludwig Post GmbH (στο εξής: Post) και της Oberfinanzdirektion München (στο εξής: Oberfinanzdirektion) σχετικά με τη δασμολογική κατάταξη προϊόντος που ορίζεται ως « συμπύκνωμα κατά 75 % πρωτεϊνών του ορού γάλακτος ».
- 3 Από τη δικογραφία της υποθέσεως της κύριας δίκης προκύπτει ότι το επίδικο προϊόν είναι σκόνη παραγόμενη διά υπερδιηθήσεως ορού γάλακτος, προοριζόμενη να χρησιμοποιηθεί για παρασκευάσματα τροφών και περιέχουσα 76,6 % πρωτεΐνες, 5 % λακτόζη και 2,1 % λιπαρές ουσίες, χωρίς να μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη ζαχάρους. Η αναλογία λακτόζης στο προϊόν αυτό αντιπροσωπεύει μόνο το 1/14 περίπου της συνήθους περιεκτικότητας στον ορό γάλακτος σε σκόνη.
- 4 Το 1988 η Oberfinanzdirektion χορήγησε στην Post γνωμάτευση περί κατατάξεως του εν λόγω προϊόντος στη διάκριση 0404 90 33 της συνδυασμένης ονοματολογίας του ΚΔ. Η Post θεώρησε, αντίθετα, ότι το προϊόν αυτό υπαγόταν στη διάκριση 0404 10 11 του ΚΔ.
- 5 Προς στήριξη της προσφυγής της που άσκησε ενώπιον του Bundesfinanzhof, η Post προέβαλε το επιχείρημα ότι από τις επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με την κλάση 0404 του ΚΔ προκύπτει ότι η μερική αφαίρεση της λακτόζης από το εν λόγω προϊόν δεν θίγει την ιδιότητά του ως « ορού γάλακτος » κατά την έννοια της δασμολογικής διακρίσεως 0404 10 11. Ως προς αυτό, η Post στηρίχθηκε στις σχετικές με τα τρόφιμα επιστημονικές συνήθειες καθώς και στην ορολογία που χρησιμοποιούν οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες.
- 6 Στο σκεπτικό της Διατάξεώς του περί παραπομπής, το εθνικό δικαστήριο διευκρίνισε ότι τείνει προς την άποψη που υποστηρίζει η Oberfinanzdirektion. Το Bundesfinanzhof επικαλέστηκε σχετικά ιδίως τη μικρή περιεκτικότητα του εν λόγω προϊόντος σε λακτόζη. Κατά συνέπεια, το προϊόν έχασε τα κύρια χαρακτηριστικά του βασικού προϊόντος και δεν μπορεί πλέον, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 25ης Μαΐου 1989, 40/88, Weber (Συλλογή 1989, σ. 1395), να τύχει της δασμολογικής κατάταξεως του προϊόντος αυτού. Δεν πρόκειται πλέον, επομένως, για ορό γάλακτος από τον οποίο αφαιρέθηκε εν μέρει η λακτόζη, αλλά για τροποποιημένο ορό γάλακτος με μικρή περιεκτικότητα σε λακτόζη.

- 7 Το εθνικό δικαστήριο έκρινε, εντούτοις, ότι η ερμηνεία των εν λόγω δασμολογικών διατάξεων γεννούσε ορισμένες αμφιβολίες διότι, αφενός, προβλεπόταν η τροποποίηση της δασμολογικής ρυθμίσεως με σκοπό να συγκεντρωθούν ο τροποποιημένος ορός γάλακτος και ο « ορός γάλακτος » στη διάκριση 0404 10 του ΚΔ και, αφετέρου, ο εκπρόσωπος της Post υποστήριξε ότι οι τελωνειακές αρχές ορισμένων κρατών μελών είχαν κατατάξει σκόνη ορού γάλακτος που περιείχε 75 % πρωτεΐνες και 3 % λακτόζη στη διάκριση 0404 10 του ΚΔ.
- 8 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundesfinanzhof ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:
- « Πρέπει η συνδυασμένη ονοματολογία (1988) να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η σκόνη που παράγεται διά υπερδιηθήσεως από ορό γάλακτος και περιέχει 76,6 % πρωτεΐνες, 2,1 % λιπαρές ουσίες και 5 % λακτόζη, χωρίς να μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη ζαχάρους, πρέπει να καταταγεί, ως “ προϊόν αποτελούμενο από φυσικά συστατικά του γάλακτος (...)”, στη δασμολογική διάκριση 0404 90 33 ή — σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως — στη δασμολογική κλάση 0404 10 11 ως “ ορός γάλακτος (...)”; »
- 9 Στην έκθεση για την επ’ ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης, η εξέλιξη της διαδικασίας και οι γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.
- 10 Με το ερώτημά του, το εθνικό δικαστήριο ερωτά, κατ’ ουσίαν, αν το ΚΔ έχει την έννοια ότι ένα προϊόν που ονομάζεται « συμπύκνωμα κατά 75 % πρωτεϊνών του ορού γάλακτος », παρήχθη διά υπερδιηθήσεως ορού γάλακτος και περιέχει 76,6 % πρωτεΐνες, 5 % λακτόζη και 2,1 % λιπαρές ουσίες, χωρίς να μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη ζαχάρους, πρέπει να κατατάσσεται στη διάκριση 0404 90 33 του ΚΔ, « προϊόντα που αποτελούνται από φυσικά συστατικά του γάλακτος (...) », ή εμπίπτει, ως « ορός γάλακτος (...) », στη διάκριση 0404 10 11 του ΚΔ.
- 11 Για να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό πρέπει, προκαταρκτικώς, να υπενθυμιστεί ότι κατά πάγια νομολογία (βλ., τελευταία, απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 1991, C-384/89, Tomatis, Συλλογή 1991, σ. I-127), λαμβανομένων υπόψη των επιταγών της ασφάλειας του δικαίου και της διευκολύνσεως των ελέγχων, το αποφασιστικό κρι-

- τήριο για τη δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων πρέπει να αναζητείται, γενικώς, στα αντικειμενικά χαρακτηριστικά και τις ιδιότητές τους, όπως αυτά ορίζονται στη διατύπωση των κλάσεων και διακρίσεων του ΚΔ, καθώς και των σημειώσεων των τμημάτων ή των κεφαλαίων.
- 12 Σχετικά πρέπει καταρχάς να παρατηρηθεί ότι οι διακρίσεις 0404 10 και 0404 90, που υπάγονται στη δασμολογική κλάση 0404 του ΚΔ, αφορούν δύο ομάδες προϊόντων, που φέρουν τον τίτλο, αφενός, « ορός γάλακτος, έστω και συμπυκνωμένος ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών » (διάκριση 0404 10) και, αφετέρου, « προϊόντα που αποτελούνται από φυσικά συστατικά του γάλακτος, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού » (διάκριση 0404 90).
- 13 Στη συνέχεια πρέπει να επισημανθεί ότι οι επεξηγηματικές σημειώσεις του εναρμονισμένου συστήματος περιγραφής και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων διευκρινίζουν, όσον αφορά την κλάση 0404 του ΚΔ, ότι ο ορός γάλακτος αποτελείται από τα φυσικά συστατικά που παραμένουν όταν αφαιρεθούν από το γάλα οι λιπαρές ουσίες και η καζεΐνη. Εξάλλου, σύμφωνα με αυτές τις επεξηγηματικές σημειώσεις, από τον ορό γάλακτος μπορούν να αφαιρεθούν εν μέρει η λακτόζη ή οι μεταλλικές ουσίες και ο ορός γάλακτος μπορεί να συμπυκνωθεί.
- 14 Πρέπει, επομένως, να συγκριθεί η αναλογία λακτόζης που περιέχεται στον ορό γάλακτος και σ' ένα προϊόν σαν αυτό της υποθέσεως της κύριας δίκης, για να εκτιμηθεί αν το προϊόν αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως ορός γάλακτος από τον οποίο έχει αφαιρεθεί εν μέρει η λακτόζη, κατά την έννοια των επεξηγηματικών σημειώσεων.
- 15 Όπως επισήμανε το εθνικό δικαστήριο στη Διάταξή του περί παραπομπής, το προϊόν που παρασκευάζεται από το γάλα, μετά την αφαίρεση των λιπαρών ουσιών και της καζεΐνης, περιέχει κανονικά περίπου 70 % λακτόζη σε αναλογία 10 έως 14 % αλβουμίνης, πράγμα το οποίο επιβεβαίωσε, εξάλλου, η Επιτροπή. Αντίθετα, από τη Διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι η περιεκτικότητα του προϊόντος για το οποίο πρόκειται στην υπόθεση της κύριας δίκης σε λακτόζη είναι μόνο 5 %.
- 16 Το Δικαστήριο όμως έχει ήδη αποφανθεί ότι, για να μπορεί ένα προϊόν να καταταγεί σε συγκεκριμένη διάκριση του ΚΔ, πρέπει να περιέχει τα ουσιώδη συστατικά του προϊόντος βάσεως και η σύνθεσή του να μη διαφέρει θεμελιωδώς, στις αναλογίες της, από τη σύνθεση του βασικού προϊόντος (βλ. την απόφαση της 25ης Μαΐου 1989, Weber, που προαναφέρθηκε).

- 17 Αυτό δεν συμβαίνει στην περίπτωση συμπυκνώματος κατά 75 % πρωτεϊνών του ορού γάλακτος, όπως αυτό για το οποίο πρόκειται ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, στο μέτρο που, αφενός, η αναλογία λακτόζης στο προϊόν αυτό δεν αντιπροσωπεύει πλέον παρά το 1/14 περίπου του ποσοστού που περιέχεται συνήθως στον ορό γάλακτος σε σκόνη και, αφετέρου, λόγω της πλήρους σχεδόν αφαιρέσεως της λακτόζης, υπήρξαν ουσιώδεις μεταβολές και στις αντίστοιχες αναλογίες των άλλων συνθετικών του ορού γάλακτος.
- 18 Υπό τις συνθήκες αυτές, το προϊόν αυτό δεν έχει πλέον τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του βασικού προϊόντος « ορός γάλακτος » και, λαμβανομένης υπόψη της μικρής περιεκτικότητας σε λακτόζη σε σχέση με τα συνήθη μεγέθη του συστατικού αυτού, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ορός γάλακτος από τον οποίο έχει αφαιρεθεί εν μέρει η λακτόζη, κατά την έννοια των επεξηγηματικών σημειώσεων. Κατά συνέπεια, ένα τέτοιο προϊόν δεν μπορεί να υπαχθεί στη διάκριση 0404 10 του ΚΔ.
- 19 Αντίθετα, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, λαμβανομένης υπόψη της συνθέσεως του προϊόντος, όπως αυτή προκύπτει από τη Διάταξη περί παραπομπής, ένα συμπύκνωμα κατά 75 % πρωτεϊνών του ορού γάλακτος, όπως αυτό για το οποίο πρόκειται στην υπόθεση της κύριας δίκης, παρουσιάζει τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά που ορίζονται στη δασμολογική διάκριση 0404 90 33.
- 20 Πράγματι, πρόκειται για προϊόν που αποτελείται από φυσικά συστατικά του γάλακτος, περιέχει 76,6 % πρωτεΐνες, δηλαδή περισσότερο από 42 %, όπως απαιτεί η διατύπωση της εν λόγω διακρίσεως, με περιεκτικότητα κατά βάρος σε λιπαρές ουσίες 2,1 %, δηλαδή εντός των ορίων που απαιτεί ο κανόνας (μεταξύ 1,5 % και 27 %) και για το οποίο η απαίτηση αποκλεισμού κάθε προσθήκης ζαχάρεως ή άλλων γλυκαντικών ικανοποιείται δεδομένου ότι δεν δύναται να αποδειχθεί η ύπαρξη ζαχάρεως.
- 21 Κατά συνέπεια, ένα συμπύκνωμα κατά 75 % πρωτεϊνών του ορού γάλακτος, όπως αυτό το οποίο αφορά η υπόθεση ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, αποτελεί, για τις ανάγκες της δασμολογικής κατατάξεως, προϊόν που αποτελείται από φυσικά συστατικά του γάλακτος, κατά την έννοια της διακρίσεως 0404 90 33 του ΚΔ.
- 22 Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι η Επιτροπή Ονοματολογίας του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας αποφάσισε να κατατάξει, όπως έχει σήμερα η ρύθμιση, τον τροποποιημένο ορό γάλακτος στη διάκριση 0404 90 του ΚΔ.

- 23 Όπως ορθώς παρατήρησε η Επιτροπή, το γεγονός ότι με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή Ονοματολογίας γνωστοποίησε ότι θεωρούσε επιθυμητή στο μέλλον την τροποποίηση της ονοματολογίας έτσι ώστε να συγκεντρωθούν ο φυσικός ορός γάλακτος και ο τροποποιημένος ορός γάλακτος στη διάκριση 0404 10 του ΚΔ και ότι η άποψη αυτή υιοθετήθηκε στις 5 Ιουλίου 1989 από το Συμβούλιο Τελωνειακής Συνεργασίας υπό τη μορφή συστάσεως που απευθύνθηκε στα κράτη μέλη, και η οποία θα μεταφερθεί στην κοινοτική νομοθεσία από 1ης Ιανουαρίου 1992, στερείται σημασίας για την ερμηνεία του ισχύοντος ΚΔ.
- 24 Ομοίως, ούτε η ορολογία που φέρεται ως χρησιμοποιούμενη από τους ενδιαφερομένους επιχειρηματίες ούτε η ενδεχόμενη αποκλίνουσα εφαρμογή της ρυθμίσεως σε ορισμένα κράτη μέλη δεν μπορούν να επηρεάσουν την ερμηνεία του ΚΔ που στηρίζεται στη διατύπωση των δασμολογικών κλάσεων.
- 25 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι στο ερώτημα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το ΚΔ πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ένα προϊόν που καλείται « συμπύκνωμα κατά 75 % πρωτεϊνών του ορού γάλακτος », που παρήχθη διά υπερδιηθήσεως από ορό γάλακτος και περιέχει 76,6 % πρωτεΐνες, 5 % λακτόζη και 2,1 % λιπαρές ουσίες, χωρίς να μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη ζαχάρους, πρέπει να υπαχθεί στη διάκριση 0404 90 33, « προϊόντα που αποτελούνται από φυσικά συστατικά του γάλακτος (...) », του ΚΔ, όπως η διάκριση αυτή προκύπτει από το παράρτημα του κανονισμού 3174/88, που προαναφέρθηκε.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 26 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Κυβέρνηση της Γαλλικής Δημοκρατίας και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει, ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης, τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε το Bundesfinanzhof, με Διάταξη της 13ης Μαρτίου 1990, αποφαινεται:

Το κοινό δασμολόγιο πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ένα προϊόν που καλείται « συμπύκνωμα κατά 75 % πρωτεϊνών του ορού γάλακτος », που παρήχθη διά υπερδιηθήσεως από ορό γάλακτος και περιέχει 76,6 % πρωτεΐνες, 5 % λακτόζη και 2,1 % λιπαρές ουσίες, χωρίς να μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη ζαχάρους, πρέπει να υπαχθεί στη διάκριση 0404 90 33, « προϊόντα που αποτελούνται από φυσικά συστατικά του γάλακτος (...) », του εν λόγω δασμολογίου, όπως η διάκριση αυτή προκύπτει από το παράρτημα του κανονισμού (ΕΟΚ) 3174/88 της Επιτροπής, της 21ης Σεπτεμβρίου 1988, που τροποποιεί το παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο.

O'Higgins

Mancini

Schockweiler

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Μαΐου 1991.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του δευτέρου τμήματος

J.-G. Giraud

T. F. O'Higgins